

Danieli ram. 5, 25:

Mene, mene, tekkel.

Waetud, waetud
ja kerge leitud ollewad.

H. Laakmanni
kik. kingit. 1916

Tartus, 1863.

Trükitud ja müa G. Laakmanni jures.

Gegen den Druck dieses „Mene, mene tekel“ ist nach vorgängiger
Durchsicht von Seiten des libl. Evangelisch-lutherischen Consistoriums nichts
einzuwenden. Riga Schloß, den 22. December 1862.

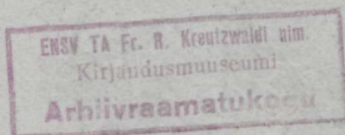
F. Walter, Vice-Präsident.

(Nr. 2101.)

H. Buch, Not.

Gebilligt von der Censur.

Dorpat, den 3. Januar 1863.

63 632

I.

Õppeta meid meie päewi ülesarwama, et meie tarkust süddamesse same. (Law. laut 90, 12.)

Armas hing! Meil ei olle siin jädawat aaset, meie olleme wõerad ja küllalised siin ilmaš, meie tulleme ja lähhame. Nenda kuidas jõggi joksseb merre pole, nenda lähhawad ka meie ello päewad surma pole. „Oh, surrelik mind mälleta, Mis olled, ollin minna; Ma läksin eel, ja tulled ka, Siis ärra olle uskmata, Surm tulles tõest sulle.“ Surrema, surrema peame teit, sedda teame jubba lapse põlwest, sedda näeb film ja sedda tuleb kõrw. Surma wasto ei wõi kegi seissta. Ärra, ärra peame minnema surma kässo peale, üks warra, teine hilja. Surma taim on meie sees, kui meie ilmale tulleme, ja se on meie ello lugu, et surm tapleb elluga, ning et surm wimate ello ärrawoidab. „Üks maotenne ollen ma, Ning ellan surma häddas, Lufondis polle rõemu ka Mul ellus egga surmas.“ Kas tahhad wõi ei tahha, surm kippub sinno peale, ja pead surrema, pead ärraminema. Ei tarkus egga jõud, ei terwis egga rikkus, ei ka sõbrus wõi sind surma käest ärrapeasta. Sinno abbikaas, sinno lapsed, sinno wannemad seisawad ehk sinno surma wodi jures ja tahhawad palwega ning armo käega sind kinnipiddada ning surma käest ärrapeasta. Ei mõju nende palwe egga nende armastus

ei ka nende filmawessi middagi surma wasto, ärra, ärra pead ja minnema, kui sinno tund on tulnud. Sa olled ehk weel noor ja sul on himmo weel ellada ja himmo weel sedda ehk teist asja tallitada ning walmis sata. Surm ei küski, kas sul himmo on ellada, wõi ei olle, kas so tö jäeb polele wõi ei jä, kui so tund on tulnud, ärra, ärra pead ja minnema. „Gi aita rikkus middagi. — Gi peasta ükski surma wäest. Kui tänna terwed olleme, küll homme firstus maggame, kes tänna on ni punnane, kui kaunike, küll homme haige, surred se.“ Lamp põlleb ni kaua, kui lambil ölli on, ehk tuul ta ärrakustutab. Sinno ello lamp põlleb ka ni kaua, kui sul ello jõudu on; ehk nenda kuidas tuul enne aego pu oksad ärramur- rab, nenda rikkub ehk ka surma tuul enne aego sin- no ello jõudo ja kustutab sinno ello ärrinla ärra. Ärrinal põlleb ja lõppeb põlledes ärra, nenda ellad ka sinna ja lõppetad ellades ello jõudu. Igga ühhe päewaga jõuad sinna hauale liggimale. Kui willi walmis, saddab ta mahha, ma peale, ja sest seemnest kaswab uus willi; kui sinno ello arw täis on, surred sinna ärra ja find pantakse hauda, et teine ello sest küllwist tulleks. „So ello on kui suits ja waht, kui lummi, leht, mewahha, kui warri, hein ja kuitunud roht, mis nidetakse mahha. Küll koggematta tulleb aeg, et Jummalaga jättad teik. So läks, siis rah- was iitleb.“ Oh kui kaddum on meie ello. Pu, mis sa olled istutanud, kaswab ja ellab pärrast find. Lapsed mängiwad temma warjo al ja rõemustawad temmast, agga sinnust ei tea nemmad middagi, ei mälleta ka kegi find, kes sinna selle pu olled istuta- nud ja nüüd mulla al hingad. Ma, mis sinna olled

üllestiskund ja põlluks teinud, kannab wilja ja toidab pärrast sind weel tulleswat suggu, agga sinno palle higgi, mis sedda põldu on kastrnud, ei mälleta tegi, tegi ei tulleta sind mele, kes sinna sedda maad olled põlluks teinud. Sest majast, mis sinna ehk isse olled ehhitanud, ehk kus sinna olled ellanud, kannetakse sind wälja ja teised astuwad sinno takka sinna jisse, seal ellama. Agga kes sind weel mälletab? kes mõtleb sinno waewa, sinno murre peale? ka neile tulles surma järg pea kätte, ja neid kannetakse nendasammoti kui sind wälja, ning uus suggu ellab seal, kus sinna ja nemmad on ellanud. Jah, nenda kuidas laine lainet merre peal ajab ja üks teise ärranelab, nenda tulles üks suggu teise peale ja ellab teise asemel. Oh kui ürrike on meie ello aeg, kui rutto lõppewad meie ello päewad ärra; sest meie päewad lähhawad lendades möda ja meie lõppetame ommad aastad jutto wiisi. Sinna Summal wõttad innimesed ärra, nemmad on kui unni; Temma õitses hommiko ja on haljas, õhto leigatasse ta ärra ja ta kuwab ärra. Meie olleme nored olnud ja lähhame wannaks, ja enne kui sa märkad, on juuksed halliks läinud ning surm, kui ta ni kaua weel on wiwinud, kippub sinno peale ja korjab sinno ärra. „Kes tänna terwe punnane, küll homme äkkist surreb se. Mind aita, helde Jesuke, et sulle jõuan peage, ning enne põra kermeste, kui surm mind kiskub äkkiste, et tänna, iggal aial ka, ma wõiksin õndsast lahkuda.“ Agga, kas olled ka nenda pallunud: Mind aita, helde Jesuke, et tänna, iggal aial ka, ma wõiksin õndsast lahkuda? Kas olled Summalat pallunud, et temma sind hoitaks kurja pattust pöormata surma eest ja sulle

õnnist otsa annaks Jeesuse Kristusse sees? Kas olled omma hinge wasto üttelnud: Oh ärra olle holeta, küll aeg weel, ärra mõtle sa: Ma tahhan rõemfäst ellada, ning pärrast kui saan wannaks ma, siis tahhan patto wihtada. Oh, armas sõbber, omma hinge õnnistuse pärrast, ärra wõtta mitte nenda mõttelda. Kes teab ehk kiristoteggia on te peal kiristotomas. Hirnuis on ellawa Jummal kätte langeda, üttele Jummal. Ja temma kätte langed sa, kui sa siit ilmast ärralähhad. Kui sinna Jummalat ei kule wastowõtmise ajal, ei kule Jummal siind ka sinno wiimisel tunnil. Kui sinna omma süddame kõwwaks teed, siis teeb ka Jummal sinno süddame kõwwaks, et sa surma wärrawa ees mõttled keige tühja ilmliko asja peale, agga ei mõtle õnsa otsa peale. Ning mil wiisil olled sinna omma surma wasto walmistatud? Keik meie ello peab walmistamine surma peale ollema, sest meie ello on surreminne. Kas on sinno ello surreminne olnud, wõdi olled sinna ühhest päewast teise ellanud ja olled pealegi mõttelnud, kuidas sa felle ilma kõrbest wõid keige hõlpsamal wiisil läbbi sada? Kas on sinno mõtted olnud: Mis ma pean söma ning joma, ja miska pean ma ennast katma? Wõdi olled sa nenda kui rikkas mees Gwangeliumis, rõemfaste ja sureste ellanud ja ilma rõem on sinno süddame hinno, rõem ja lust olnud? Wõdi olli warra, mis rooste sööb ja mis wargad warrastawad, sinno süddame warra? Mis olled sa teinud ommal elloajal ning mis pärrast olled sinna waewa ja hädda näinud? Kumba pärrast olled sinna ennast waewa näinud, ihho wõdi hinge eest? ihho üllespidamise wõdi hinge õndsaks samise pärrast? Ütle, mis

olli seni ajani sinno teige surem hool? Mis siis saab, kui sinna surma wodi peal olled ja ihho wallo sind waewab ja luud kondid ärramurrab, nenda et sul muud mõtteid ei olle, kui wallust ärrapeaseda, ja kui surma wallo sind ei lasse õndsä otsa peale mõttelda? Mis siis, kui sa jõuetumaks ja rinnust kiini jäed, kui kõrw enam ei kule ning film enam ei näe ja keel kangeks lääb ja Jummal sorm sulle wodi otsa peale kirjutab: Mene, Mene tekel, se on waetud, waetud ja kerge leitud ollewad? Mis siis kui surma walge palle sind hirmutab ja ütleb: Anna arro ommast majapidamisest? Mis siis, kui sinno südda isse tunnistab: waetud, waetud ja kerge leitud ollewa? Mis siis, kui Jummal sorm so pufärgi peale kirjutab: Mene, Mene tekel? Oh armas hing, mis saab sinnu, mis saab sinnu, kui surm sinno ärrakorjab? Mis ilmast olli, jäeb ilma pärralt. Sinno abbikaas, sinno lapsed ehk sinno sõbrad sadawad sinno surnud kehha pühha aia peale, sealt pörawad nemmad taggasi ja jättawad sinno üksinda, ning pärriwad ennesele, mis sinno omma olli. Binmeda surma orro läbbi pead sinna üksinda käima. Ei olle sul saatjat, ei olle seltsimeest, kui Jummal so kirsto peale kirjutab: Mene, Mene tekel, waetud, waetud ning kerge leitud ollewad. Allaste olled sinna ilma tulnud, allaste lähhad sinna ärra; mis sinna ommaks olled nimmetanud, jäeb ilma peale, ja pead teigest lahkuma ja ei wõi middagi ühhes wõtta. Ning mis saab sinno ihhust? Ta saab ussi sögiks, mädданeb ärra ja saab nullaks: sest nullast on temma wõetud. Ja mis sulle jääb? Üksipäinis so hing, se on so omma, sest ei lahku sinna ellus ei ka surmas, sest ei pease

sinna lahti, se on so pärris omma. Agga mis sinno hingest saab surma tunnil? Kelle kätte annad sa omma hinge, kelle pärralt on temma wimate? Misfuggune pu on kaswand, se ta on maas, kui ta mahha rajutakse, ja nenda kuidas hinge luggu surma tunnil, nenda on ka temma iggawenne luggu.

II.

Sest se tund tulles, millal keif, kes haudade sees on, peawad temma healt kuulma, ja wälja tulles, kes head on teinud, ello ülestõusmiseks; agga kes pahha on teinud huffamõistmise ülestõusmiseks.

Sintmessele on seätud, ükskord surra, agga pärrast sedda kohhus. Sest meie peame keif awwalikuks sama Kristusse kohtojärje ees, et iggäiks peab sedda möda sama, kui temma ihhus on teinud, olgo hea ehk kurri. Se põlw, mis meie pärrast surma kätte same, on iggawenne, olgo iggawenne surm, ehk iggawenne ello, olgo iggawenne huffatus, ehk õnnistus. Kui Laatsarus ärrasurri, kanneti tedda inglitest Abraami süllesse, agga kui rikkas mees ärra surri, et tedda küll maeti, sai temma pörgo ja wallo sisse, ja tedda waewati jessinnatses legis, ning temma ja Laatsarusse wahhel olli suur wahhe kinnitud. Rööwli wasto, kes Issanda parremal kael poos, ütles Issand: „Töest, minna ütlen sulle, tänna pead sa minuga Paradisis ollema,“ ja Judas Iskariot, Issanda jünger, sai omma palka. Pühha kirri ei tunnistata üksipäini, et nende luggu, kes ärrasurrewad, kahhe fuggune on, waid ta tunnistab ka, misfuggune üllekohtuste ja misfuggune õnniste luggu on. Kristus ütleb neist, kes pörgusse lähhawad, selle kustu-

mata tulle sisse, et nende us ei surre ning nende tulli ei kustu, ja et ulluminne ja hammaste firristamine on ses pimmedas paigas, kuhhu temmast ärranetud hinged peawad minnema. Ning apostlid tunnistawad neist ärranetud hingedest, et nemmad nuhtlust peawad kannatama ja iggawest hukkatust, Issanda pallest ja temma wäe auust ärraheidetud. Meid heidetakse ellawalt tulle järwe sisse, mis weewliga põlleb, ning nende wallo suits tõuseb ülles iggawesjel aial, ja neil ei olle hingamist ööd ei ka päewa. Mis saab siis pörgus sama, kus peab koggutama keikfuggust ahkastust, kui ühhel hobil sulle, Ja hulgal tulleb peale hirm, hädda, wallo, jällestus? Kõil kurradid sind kistwad ja paigast teise wistwad, küil, tulli kõrwetab So soned, luud ja lihha, Se pahharetti wihha Keik ühhest ärrawennitab.

Ja selle wasto ei wõi kegi nende õnnistust ärra arwata, kes iggawesje ello sisse lähhawad. Sest mis film ei olle näinud, egga kõrw ei olle kuulnud, ja mis inimessje süddamesse ei olle tõusnud, sedda on Jummal neile walmistanud, kes Tedda armastawad. Iggawesjes ellus ei tunne nemmad hädda, ei ka willetsust egga wallo. Jummal pühhib keik weepisjarad nende filmist ärra, ja surma ei olle ennam, ei ka leinamist egga küssendamist egga waewa ei pea ennam ollema. Neil ei pea ennam nälga egga janno ollema, ei pea ka päike nende peale langema egga mingifuggust pallawat. Ilma kurjus egga kurradi kiusatus ei tükki sinna. Surmal ei olle wõimust nende üle, kes surma õndsja otsa läbbi on ärrawõitnud. Se pattune ja surrelik ihho maetakse küil mahha, agga selle assemel antakse mudetud ihho,

mis Kristusse mudetud ihho sarnane peab ollema. Hauast üllestõusnud hinged peawad walge ridega ehhitud ja teine teisega armastuses ühhendud iggawest ello ellama ja Jummalat tenima pühhaduses ja õndsas rahhus lõpmata. Nemmad näewad Jummalat pallest pallese ja temma nimmi on nende otša peale kirjitud. Nende ju on täis naermist ja nende feel täis õiskamist. Jummal walmistab neile ues Jerusalemmas rõemo lauda ja annab neile süa mannaft ja ellopu wiljast, ning ööd ei olle seal, ja künal ei pea neil waja ollema egga päewa walgust, sest Issand Jummal walgustab neid, ja nemmad wallitsewad iggawestest aiaft iggaweste.

Jerusalem, ja kallis pühha lin,

Oh olleks ma jo seal.

So järrel hinnustab hing itka siin,

Sind nõuab südda teal.

Oh üllesminna tahhan Ma omma tiwuga

Keif ilma mahha jättan Kui sind ma kätte saan.

Oh kallis päew, ja rõemo tunnik.

Oh millal tuled sa?

Et rõemoga wõiks minno hingefe

Siit ülles lendada.

Et Issale siis annaks Ma ennaft rõemfaste,

Et koddoo pool ta kannaks Mo hinge heldeste.

Agga kas Jummal laste õnnistus ka sinno mele pärrast on? Sa tahhad küll õnsaks sada, agga kas sa ka nisuggust õnnistust hinnustad, mis Jummal ärra wallitsetud hingedele antakse? Panne tähhele üht ennemuistest juttu, et sinna ennaft ei petta ja ses lotuses ei ella ja ei surre, et sinna õnsaks saad ja siiski wimate õnnistusest ilmajäed, sellepär-

raft et Jummalala laste õnnistus sinno mele pärraft ei olle. Kule ja Jummal õnnistago sinno kuulmist.

Üks mees surri ärra ning tulli taewa wärrawate ette, mis ollid kinnipantud. Mees kopputam ja temma kopputamisse peale teeb ingel lahti ja küsib temma käest: „Kuhho sa tahhad minna?“ Mees kostis ning ütles: „Taewa.“ „Sa olled õige ukse peale kopputanud,“ ütles ingel, „tulle ma juhhatan sind, sest meie Issanda majas on palju honeid. Wallitse isse ennesele, kuhho sa tahhad jada.“ Sedda üteldes läks ingel ees ja mees läks tagga järrel. Pea said nemmad ühhe õndsate hone ette, ja ingel ütles: „Wata, siin on õndsad. Nemmad tundwad Jummalat pallest pallest ja uriwad Jummalala rikkusse ning tarkusse ning tundmisse süggawust, ja mõistwad Temma kohtud ärra, mis ma peal neil mõistmata ollid, ja tundwad Temma teud ärra, mis ma peal neil tundmata ollid, — se on nende õnnistus. Kas tahhad nende jure jada?“ „Ei mitte,“ ütles mees, „wi mind eddasi, nisuggust õnnistust ma ei himmu.“ Ingel lähhab eddasi ja jäeb teise hone ette seisma. „Wata,“ ütles temma, siin ellawad õndsad. Nemmad watawad ennese peale, ja, oh imme, nad on ilma pattuta. Sepärraft teniwad nemmad Issandat omma Jummalat selges rõemus ja pühhas rahhus lõpmata ja wäsimata; sest nende tahtminne käib Jummalala tahtmisega ühte, — se on nende õnnistus. Kas tahhad nende jure jada?“ „Ei mitte,“ ütles mees, „wi mind eddasi, sest nisuggust õnnistust ma ei himmu.“ Nemmad lähhawad eddasi ja jäwad kolmandama ukse ette seisma. „Wata,“ ütles ingel, siin ellawad õndsad.“ Nemmad tundwad teine teist, et

nemmad kül ma peal teine teist ei olle näinud; nemmad istuwad ühhe laua jures ja söwad ühhest sögist, omma Jummalala armust; nemmad armastawad teine teist, sest kurrat, pat ja surm ei tükki ennam sinna; kule, kuidas nemmad ue keeltega laulawad: Önnis, pühha on sõbrus ja ossasaminne, mis meil on ja mis meid rõemustab! Se on nende önnistus. Kas tahhad nende jure jada?" "Ei mitte," ütles mees, „wi mind eddasi, sest nisuggust önnistust ma ei himmusta.“ Siis ütles ingel: Ma tahhan sulle weel ühhe hone, keige illusam neist keigist, näidata, agga sedda ütlen ma, kui ja ka sedda önnistust ei himmusta, siis ei anta taewas sulle maad.“ Kui nad selle honele liggimale said, kulis mees immeliko laulmist, agga se ei rõemustand ja ei jahhutand tedda mitte. Ta näggi jubba öndsate hulka; nad ollid walge ridega ehhitud ja palmpude oksad ollid nende käes. Keskel nende seltsis näggi temma Üht, se olli innimesse Boea sarnane; Temma palle paistis kui päike; Temma käed ja jallad tunnistasid werrikses paistuses temma kannatusse märkidest. Ingel ütles: „Wata, siin ellawad öndsad. Nemmad on ommad rided pesnud ning walgeks teinud Talle werres ja palmpude oksad on nende käes; nende keskel istub rahhowürst ja wallitseb. Önnä, misjuggune inimenne! Se on Össand Jesus Kristus, se Jummalala Tal, kes on ärratappetud! Tedda kummardawad nemmad ja laulwad sure healega! Önnistus olgo meie Jummalale, kes järje peal istub ning tallele. Jggaweste iggawesses aias tännawad nemmad Tedda, et Temma neid on ärralunnastanud ning öndsamaks teinud kui inglid. Wata, kuidas waesed pattused, öndsad kui lapsed, Temma pallesse watawad, — se on nende

õnnistus. Kas tahhad sia jada?" Mees olli omma palle kinnitatnud ja ennast ärrapöörnud. Wimata kiskendas temma sure healega: „Wi mind siit ärra, minna ei wõi temma silma sisse wadata. Ei wõi mitte! Temmal ei olle sedda näggo, et minna Tedda himmustaksin. Ma tunnen nüüd, et se on tödde, mis ma ei olle tahtnud uskuda: ja hirmus on, et se tödde on — minna ei armasta Tedda mitte!" Nenda ütles mees ja kui ta sedda ütles, wöttis pörgo haud tedda wasto, ja pörgolistega ühhes firristas temma hambaid ja ullus nendega, kes Jesust ollid risti lõnud.

Mo nimmi panne ülles So ello kirjasse,
Ja pea ommas süüles Mo hinge ühtlasse
Seal nendega kes ommad So rigis auuga;
Siis su ja südda wõtivad Se armo kitada.

III.

Parranda meelt; agga kui mitte, siis tullen ma sulle noppeste. (Joannesse ilmutam. ramat. 2. 16)

Mis saab sinno hingest, kui sinna ärrasurred? kelle kätte annad sinna omma hinge, kelle pärralt jäeb temma wimate? kas sinno hing iggawesse huffatusse, wõi iggawesse ello sisse lähhab?

Sinna ütled ehk: „Ei tea, küll nätkse, mis suur Summal teeb.“ Oh ärra mõtle, ärra ütle nenda. Kas sullane omma perremeeft ei tunne, kas hinged omma Issandat ei peaksid tundma? Kas Summal ka sinnuft peab ütlemä, nenda kuidas ta ommast Israeli rahwast Jesaja ramatus ütleb: kuulge taewad, ja ma panne tähhele, sest Jehowa rägib: Ma ollen lapsi kaswatanud ja sureks tõstnud; härg tunneb omma perremehhe ja esel omma issanda sõime; Is-

rael ei tunne mind mitte, mo rahwas ei wõtta mitte mõista. Kas sinna siis omma hinge perremest ei tunne ja ei tea, kelle pärralt so hing on? kas Issand sinno hinge ei olle omma werrega ommaks ostnud, et sinna temma omma olleksid? kas Temma, sinno hinge karjane, sind siin ilma kõrbes ei olle asfutanud nore rohhoma peale ja juhhatanud ellawa wee hallika jure? kas sinna Temma armo kutsumist ial ei olle kuulnud ning kas sinna ial ommas süddames ei olle ütelnud: — Mo süddant annan teigest wäest, Oh armas Jummal, sul, Sa tahhad sedda minno käest, Se tulles mele mull.“ Kas Issand omma käsfi sinno järrele ei olle laialt lautanud, ning kas temma arm ei olle ial kangen olnud, kui sinno süddame tahtminne, nenda et sinna omma süddame temmale jalge ette pannid ning ütlesid: „Mo süddant wõtta honeks sa, Oh Jummal ilma sees, Ma annan sedda sinnule, Kus tahhad panne se, Sest sinno pärralt olleme, So, ei mu ühhegi.“ Kule, mis Issand neile ütles, kes ei tea, mis nende hingest saab ja siiski sellepärrast kurwad ei olle: „Ma tean sinno teud, et sinna ei olle külm egga keew: oh olleksid ja külm ehk keew! Et sa leige olled, ja ei olle külm egga keew, sepärrast tahhan ma sind ommast juust wälja jüllitada.“ (Joannesse ilmoitam. ram. 3 peat. 15. 16 saim.) Sinna olled leige, ja ei olle külm egga keew, kui sinna mõtled ja ütled: ei tea, mis minno hingest saab, kül näikse, mis suur Jummal teeb. Sepärrast olle ussin ja põra pattust. Weel seisab Issand ukse ees ja kopputab, weel firrutab Temma omma käsfi sinno pole, kes sinna ärra kaddunud olled, weel wiwib Temma ning otab, et sinna tullesid.

Oh tulle, tulle, lenda omma Issanda sülesse ja pallu: „Mind aita, helde Jesuke, Et sulle jõuan peage, Ja enne pöran kermeste, kui surm mind kiskub äkiste.“ Wotta allandlikult Temma jalge ümbert kiini ja ärra lasse tedda lahti, seni kui Ta sinno palwet kuleb, „So peale üksnes, Jesuke, Siin ma peal miina lodan Sa olled rõemuks minnule, kust muialt rõmo otan?“ Muido ütleb Jummal sinno surma tunnil sinno wasto: Mene, mene tekel; waetud, waetud, ja kerge leitud ollewad.

Wõi lodad sinna armolisse helde Jummal peale, sellepärrast et sinna keige alwem ommast melest ei olle? Kui nenda on, kas siis liggimisse õelus peab sinno õnnistusse kaew ja kaljo ollema? Kas sellepärrast, et muud alwemad on kui sinna, siinul surem õigus on Jummal peale ja kas siinul ei olle tarwis Jummal wihha karta? kust sinna tead, et muud alwemad on, kui sinna olled, kas sinna nende süddamed olled läbbi katsunud; ja kus kohhal on Jummal üttelnud, et alwad küll taewe riki sawad, agga keige alwemad ei sa? kas sinna surma tunnil tahhad nenda mõttelda ja palluda, kuidas wariseer templis pallus: „Minna tännan sind Jummal, et minna ei olle nenda kui muud inimessed, risujad, üllekohtosed, abbiellorikkujad, egga nenda kui sesinane tõlner.“ Sinna põlgad teisi ja ütled ommas süddames: „Minna ollen rikkas ning mul on küll ja mul ei olle middagi tarwis. Ja sinna ei tea mitte, et sa olled willets ja armeto ja waene ja pimme ja allasti. Jggaiüks tõteggia saab palka, mis temma töö wäärt on, üks sullane saab paljo, teine piisut hatu, kui temma Issanda tahtmist ei olle

teinud. Ning kuidas võib se sind rõemustada, et sinna vähhem hawu saad, kui teine, kui sa siiski hawu saad? Mis se aitab, kui sinna ka õiguššega wõid üttelda, et muud alwemad on, kui sinna, ning julgemad on olnud patto teggema, kui sinna? Summal liiftab sind keige alwematega ühhes põrgo, kui temma surma tunnil sinnušt peab üttema: Mene, mene tekel; waetud, waetud ja kerge leitud ollewad."

Sinna ütled ehk: mis ma siis ollen kurja teinud? Summal ütleb ommas sõnnas: Ei olle, kes õige on, ei ühte ainuštki; ei olle sedda, kes mõištab; ei olle sedda, kes Summalat õiete otšib. Nemmad on keif kõrwale läinud, nemmad on ühtlasše kõlwatumaks sanud; ei olle sedda, kes head teeb, ei olle ühte ainuštki. Sest keif on patto teinud ja Summala aušt ilma (Roma rahwa rom. 3. 10. 11. 12. 23). Kas sinna siis ükši õige olled? Kas sinna siis ükši Summalat olled otšinud? Ning ei olle Summalast ärratagganenud ja ühhes kõlwatumaks sanud? Kui jubba se, kes täieste kässoõppetust peab ja ühhe kässoõnna wasto ekšib, keigist süallume on, mis sa siis ütled? (Jakob 2, 10.) Kas sa julged üttelda, ma ei olle ommas ellus ühte ainuštki käsku rikkunud? Sedda sa tõeste ei julge, teised kuulwad ka, mis sinna ütled, ning teawad sind ja sinno ello. Ja mis maksab siis sinno kiitlemine, egga ma ei olle kurja teinud, sest kui sa ühhe kässo wasto olled ekšinud, siis olled sa keigest süalluseks sanud. Ja kui sa kurja ei olle teinud, mis head sa olled ommas ellus teinud? Tunništa ülles, agga ärra walleta mitte, sest wallega ei sa sinna Summala ees õigeks. Ššseen nast saad sa küil petta, agga mitte Summalat.

Temma tunneb sinno süddant, nenda kuidas sinna
 omma kambrekest tunned. Wõi seisab sinno titus
 selle peal, mis salmikenne tunnistab: „Me' nõdrad
 teik siin olleme. Ja teik käib ilmas nenda teed, Et
 teiseti ei tulle; Kui agga käime kirrikus Ja Issa-
 meie loeme. Kas se siis küil ei olle?“ Oh armas
 wend, kas sinna sellega lodad Jummalale kohto ees
 läbbi sawad? Kas Kristus omma waewa ning
 werre palgaks ennom sinnu ei wõi tahta, kui et
 sinna laual käid, Issa meie palwet loed ja keige
 alwem ei olle ning omma arwamisse järrele kurja
 ei te? Kas sa ei tea, et kibbowitsust ei noppita
 winamarju egga ohhakaist wigi marju (Lut. 6 44.)
 ning et kirjutud on: Sgga pu, mis head wilja ei
 kannu, raiutakse mahha ja wissatakse tulesse?
 (Matt. 3, 10.) Ja, kas sinna sellepärrast seisad, et
 sinna hea pu olled, ja mitte kärneri armo pärrast,
 kes ka sinno, wiljakandmata pu eest on pallunud ja
 tahhab, et sinna pöraksid ja wiljakandjaks puuks
 saaksid? Jummal on sind küil wiljakandjaks puuks
 teinud, sest ristimisse läbbi olled sinna Jummalale
 seemnest kaswatatud ja temma aeda, se on ristifog-
 gudusse sisse istatud. Agga kas sa sellepärrast
 Jummalale olled wilja kannud ja sedda, mis sinno
 kohhus täitnud? Kui meie ristimisse armo olleme
 sanud, siis on meie kohhus, et wana Adam meie
 sees peab iggapäewase kahhetsemisse ja pattustpöör-
 misse läbbi jama upputud ja surrema keige patto
 ning kurja himmudega, ja iggapäew jälle ettetulle-
 ma ja üllestõusma se uus inimenne, kes õigusses
 ja pühhitususes Jummalale ees iggaweste ellab. Kas
 inimest on sinno sees teine wanna teine uus Adam.

Wanna Adam on sinno sees iholiko sündimisse läbhi; uus Adam uesündimisse läbhi pühha ristmisse läbhi. Wanna Adam, se pattu juur sinno sees, on umbrohhi, mis sinno süddame põllust isseennesest kaswab, uus Adam on nisfoseme, mis Summal ristmises sinno sisse on külwanud. Kui umbrohhi kaswab, ei kaswa nisso, kui nisso kaswab, ei wõi umbrohhi kaswada. Mõlemad jured on sinno süddame põllo sees. Agga sinno süddame põld peab nisso põld ollema, agga mitte rohho ma. Umbrohhi lämmatab nisso, nisso umbrohho ärra, sellepärrast on wanna ja uus Adam teine teise wastased, sest teise ello on teise surm, ja neil on wiha teine teise peale, ni kaua kui sa ellad. Sinno kohhus on nüüd, wanna Adamat, sedda umbrohho, ärra lämmatada ja omma süddant nisso põlluks walmistada ja hoida. Agga ühhe patto läbhi annad sinna wanna Adamale õigust ja kaswatad temma jõudu ja teed ue Adamale haiget, agga iggapäewase kahhetsemisse ja pattustpöörmissse läbhi kautad sinna wanna Adamat ja surretad tedda ärra. Se ei maksja, et sa üks ja teine kord omma patto kahhetsed, nisuggusest mõne kordsest patto kahhetsemisest ei surre wanna Adam ärra. Iggapäew pead sa wanna Adama wasto jõddima ja tedda ärra upputama. Temma tulleb ikka wee seest ülles, agga sinna pead tedda ikka ja ikka jälle wee alla tõutama, senni kui sinna surred, ning temma sinno surma tunnil koggoni ärralõppeb. Sinna olled ristiinnimenne ja pead sellepärrast wanna Adamat risti löma keige patto ning kurja himmudega. Tõ on küil waewalinne, kes jõuab sedda, täita sest mitte ükspäinis rõowlid, abbiellorikkujad, horapidajad,

wargad, joditud, wasselitud, petjad ei kõlba Jum-
mala risti, waid kegi, kel kurja himmo on, ei kõlba
sinna, sest Jummal on ütelnud: sinna ei pea mitte
himmustama. Kas julged nüüd ütelda: „iggapäew
ollen minna omma patto kahhetsenud ja pattust pöör-
nud, iggapäew ollen minna omma lihha risti lõnud
temma himmo ja tahtmissega.“

Agga sest ei olle weel küll. Wanna Adam üksi-
päinisi ei pea mitte surrema, waid uus inimenne
peab iggapäew ette tulles ja üllestõusma. Kui
inimenne ennast ei toida, lõppeb temma ärra ja
surreb; kui sa uut inimest ennese sees ei toida, lõp-
peb ka temma ärra ja surreb. Agga temma toidus
on Jummal sõnna ja altarisakrament. Kas olled
nüüd iggapäew Jummal sõnna luggenud? Mill
päewal sa Jummal sõnna ei loe, jäeb uus inni-
menne toitmata. Agga sinna pead ussus ja palwega
luggema. Sest mis hingamine ehk hinge tõmbamine
ihhule on, on palwe hingele. Kui inimenne enam
ei hinga, on temma surnud, kui inimenne enam
ei pallu, on uus inimenne surremisse peal. Agga
palwe ei olle üksipäinisi kui hingamine üks täht, et
ello weel jures on, waid ka süddame tunnistus, et
Jummal armo tahhetakse. Ma tean, mis sinna
ütled ja kostad: „Ollen ka ifka luggenud ja pallu-
nud, ni paljo kui jõud ja aeg kannab; agga igga-
päew Jummal sõnna luggeda ei läbbe ja ei kann
aeg. Ei läbbe ja ei kann aeg, ütled sinna; agga
sõnud ja jonud ja magganud olled sinna onnetigi
igga päew. Sa kas hing enam ei olle kui ihho!
Selle eest, et Jummal sinnule on annud ihho ja
hinge, filmad ja kõrwad ning keik liikmed ja weel

üllespeab, tunnistad sinna isse esimeses õppetuses, et sinno kohhus on, Jummalat tännada, kita, tenida ja temma sõnna kuulda. Kas olled sedda täitnud? Kas jõuad kokko arvata, mitto korda sa olled ilma Jummalata tännamata sõnud, mitto päewa sa olled ilma palweta üllestõusnud ja mahha heitnud, ja mitto päewa sinna ilma Jummalata sõnnata olled omma tahtmisse järrele teinud, ja mitte Jummalata tahtmisse järrele? Mis hea pu sa siis olled? Panne terra terra peale, ja mõet saab täis. Panne pat patto peale, ja patto mõet saab täis. Loe, mitto terra kotti lähhab, külwa need terrad mahha ja loe siis, mitto terra külw on annud. Sedda sa ei jõua. Panne iggapäew pat patto peale ja loe kui jõuad, mitto patto sinno ello sees saab tehtud. „Eh! kül kegi wõiks liwa merre weres luggeda, ei ta siiski jõua minno patto üllesarwata; sest neid on wägga paljo. Ei jõua üllersärida.“ Weel pealegi, egga sinna omma patto süddames warjul ei olle hoidnud, waid sinna olled tedda mahha külwanud ilma põllu peale, sõnnade ja teggude läbbi. Siis arwa isse, misjuggune willi sest külwist kaswab. Mis innimenne külwab, sedda peab temma leikama. Kes lihha peale külwab, leikab lihhaft iggawest huffatust. Teie peate pühhad ollema, sest minna ollen pühha, ütleb Issand teie Jummal. Pühha pead sa ollema, ja pattust puhhas, ei tohhi patto põrmokest so küljes olla, muidu ei olle sa pühha. Kas arwad ennast nüüd pühha ja puhta ollewad? Kas sa weel ütled, kes teab, mis minno hingest saab, kül näitse, mis suur Jummal teeb; kas sa weel mõtled, egga minna keige alwem ei olle, kas sa weel küsüd, mis kurja ma ollen teinud? Oh, armas wend,

mis küll nisuggune wabbandamine ja warjamine furma tunnil maksab, efs se ei olle nenda kui ölle kõrred tulle käes, kui Summala sõrm kirjutab sinno kirsto peale: Mene, mene tekel, waetud, waetud, ja kerge leitud ollewad? Sedda ei wõdi küll olla, kui sinna omma ello peale watad, et sinna süüid ennese jures ei leia ja et sa ennaft õigeks kidad ja rahhuga furma palle ette wõid astuda. Sedda ei wõdi olla, sest sinno südda peab kartma ja wärrisema, kui sinna omnia pattude ja furma peale mõtled, sa pead tunnistama: Issand kurja ollen teinud, Ja mind koor-
 mab raske pat, Sedda teed ma polle käinud, Mis sa mulle juhhatad, Ja nüüd tahhaksin küll minna Hirno pärrast warjul minna.

Agga kuhho wõdiksin jõuda Sinno selge filma eest? Ehk saaks ülle merre sõuda, Hauda peita hädda sees, Ehk mul olleks tule tibo Siiski Issand sa mind leiad." Jah, mis sinna iggal korral, kui sinna laual käid, koggudusfega olled tunnistanud: „Minna ollen patto teinud mõites, sõnmas ja teggudes ja ollen sinno nuhtlust ennesele aialikult ja iggaweste walmistanud“ — sedda pead sinna ka surmatunnil wärrisedes tunnistama. Kui sinna tuim ei olle, pead sinna ehk Kainiga ütlemä: „Minno pat on surem, kui et sedda mul andeks antakse,“ ehk pead tõlneriga wasto rindu löma ja tunnistama: „Summal olle mulle pattusele armolinne.“ — „Ärra minne mitte kohtusse omma fullasfega, sest ükski ellus inimenne ei olle õige sinno palle ees. Summal olle mulle armolinne omma heldusse pärrast, kustuta mo ülleastumissed omma rohke hallastuse pärrast. Besse mind hästi mo üllekohtust, ja puhhasta mind mo pattust. Sest minna tun-

nen ommad ülleastumised, ja minno pat on mo ees allati. Sinno, sinno wasto ükspäinis ollen ma patto teinud, ja sedda, mis so filma ees pahha, ollen ma teinud; sepärrast olled sa õige, kui sinna rägid, sa olled puhhas, kui sa kohhut mõistad.“ „Waat mis nõdder ollen ma, Wägga nõrgaks läinud Keik luudkondid walluga, Et ma patto teinud, Nuttuga, Uu- ma, Pannen omma wote, Waewan omma hinge. — Surest waewast ollen ma Roggoniste wässiind, Hingel iggaw odata, Dhates ma tüddind. Kauaks sa Aitmatta Jättad hingekesse Sure murre sisse?“ Agga kas sinno õhkaninne ja patto kahhetseminne wõib sinno patto ärrawõtta wõi kas ta sedda ennam kätte saab, mis on tehtud? Kas sinno filma wessi, mis mõda pallet mahha jookseb, sind pattust puhtaks pesseb? Ei tõeste mitte. Agga kuhho jäwad siis sinno pattud, kui sinna ärrasurred? Kas nad surma tunnil kauwad, nenda kuidas lummi päewa käes kaub? Agga siis on surm sinno patto ärra wõtja ja õnnisteggia, siis on Kristus ilmaasjata ilma tulnud ja risti surma furnud, siis ei olle sest middagi kui Kristus maenitseb: Minge sisse kitsast wärrawast; sest se wärraw on lai ja se te on suur, mis hukkatusse sisse wiib, ja paljo on neid, kes sealt sisse lähhawad. Sest se wärraw on kitsas, ja se te on waewalinne, mis ello sisse wiib, ja piisut on neid, kes sedda leidwad (Matt. 7, 13, 14.) Sest surm tulleb iggauhhe peale, surrence peawad üllekohtused ja nendasammoti Summala kartlikkud. Kui surm patto ja hädda kautaja on, siis on üks keik, kas sa olled paggan, wõi risti- inimenne, üks keik, kas sa nenda ellad wõi teisiti, kas sa patto eest hoiad, ehk melega patto teed. Kui

furm meie patto ärrawõtja on, mis siis wigga furra, mis siis weel waja õndsja furma peale mõttelda? Agga se ei olle mitte nenda, ärra petta isje ennast, armas sõbber, et sinna ärra ei kohku furma tunnil, kui Jummal sorm sinno wodi otša peale kirjutab: Mene, mene tekel, waetud, waetud ja kerge leitud ollewad.

Agga, kuhho jäwad sinno pattud, kui ja surred? Sa lodad ehk, et Jummal ärraunnustab ja et Temma meles ei pea, mis sinna olled teinud ja kuidas ja olled ellanud. Kui pattud küll sinno melest on läinud, egga nad sellepärrast Jummal melest ei olle läinud. Ärra mõtle et Jummal nenda kui pehme isja sinno omma lapsse patto ei olle tähhele pannud, ja et temma sest luggu ei pea. Ärra mõtle, et Temma sinno patto pealegi õnnetuseks arwab, mis andeks peab andma ja et sellepärrast ei olle waja wihha piddada. Astu Ebali mäe alla ja kule, kuidas Jummal pattused ärraneab, astu Kolgata mäe peale ja panne tähhele kuidas Jummal patto omma Poja peal karristab. Mis iggaüks on teinud, se on üllespantud Jummal ramatusse, ja ramatud tehakse lahti ja mõistetakse kohhut ja antakse iggaühhele temma teggude järrele. Keik sinno pattud sawad, nenda kuidas furnute luud prohwetil Gsekieli näggemisses ellawaks said, ükskord ellawaks ja kisse dawad hädda hädda julle. Mene, mene, tekel, waetud, waetud ja kerge leitud ollewad.

IV.

Kui meie omma pattud tunnistama, siis on temma ustaw ja õige, et ta meile pattud andeks annab ja teeb meid puhtaks feigest üllekohtust. (1 Joan. r. 1, 9.)

Kuhho jäwad sinno pattud, kui sinna ärrasurred? Kui nemmad sinnuga ühhes siit lähhawad surmatunnil, ja sinna neist enne ei olle peastetud, siis ei käi nemmad sinno järrel, waid sinna pead nende järrel käima. Nemmad saawad sulle koormaks, mis sind iggawesse wallo sisse wautab, ja kõiðeks, mis sind põrgo tulle weawad. Sinna ei wõi sallata, et sul patto on, ja sinna ei wõi ennast wabbandada, ei diendada egga neist omma jõuga lahti peasta, surm ei wõtta neid ärra ja Jummal ei wõtta neid ärra, mis neist saab? Jah, mis saab sinno pattudest, kuhho nad jäwad? Kas sinnul selle peale koostmist ei olle, ja olled onnetegi lapse põlwes õppinud: „Minna ussun pattude andeksandmist“ ja olled kuulnud ristikogudust iggal pühha päewal ommas ristiusus tunnistawad: „Minna ussun pattude andeksandmist.“ Jah, tänna minno hing ja kida Jummalat, kes ei tahha et pattune surred, waid et temma elab. Sest keif sinno üllekohhut annab Jummal sulle andeks ja parrandab keif sinno wigga, Temma lunnastab sinno ello hukkatussest ja ehhitab sind heldusse ja hallastusega kui kroniga. Ni kui ma ellan tõeste, Meil ütleb Jummal heldeste, Et olle minnul rõemu sest, Et hukka lähhab iggawest Se waene willets pattune.“ Sest nenda on Jummal mailma armastanud, et Temma omma

ainosündinud Boea on annud, et ükski, kes temma sisse ussub, hukka ei sa, waid et temmal iggawenne ello peab ollema. Sinna olled ärraleppitud ja sul on pattude andeksandminne walmistatud, sest Kristus on se Jummal tal, kes mailma ja sinno pattud kannab. Meie pat on Temma peale pantud ja meie ülleastumisse pärrast on Temma ärrarõhhitud. Jeesus Kristus on patto needmisseks sanud, et Temma neid peastis, kes seadusse needmisse al ollid. Temma on meie eestkostjaks sanud ja keik meie wõllad ärratašjunud. „Kui pat teeb waewa mulle, Mo Isand Jeesus Krist, Siis lasš mul mele tulla Et surrid minno eest Ning maksid keik mo patto süüd Seal risti samba külles, Et teik on tassa nüüd.“ Jah, keik on nüüd tassa. Jummal on iggawest ärralunnastamist leidnud ja sinna küšsid weel: kuhho jäwad minno pattud? Sinna küšsid nenda ja olled keik omma ello aea Jummal armo kaewust jonud ja sealt omma hinge jahhutanud risti tuelles ja rõemustanud patto häddas. Sinna küšsid ja Jummal on juba ristmiseses sülle keik sinno pattud andeks andnud, sest temma annab ristmiseses Kristusse ärraleppitamist ja Temma õigust sülle ommaks. Ristmisse weega olli Kristusse werri ühhendatud, mis pattud ärrawõttab, ja sinna olled pattude andeksandmisseks ristitud. Sinna tullid pattuga ilma, agga Jummal on sinno pattud ristmiseses ärrawõtnud ja sinnuga iggawest armošeadust teinud. Kõil mäed liguwad ja mäekingud kõiguwad, agga minno heldus ei pea mitte sinnušt likuma, egga mo rahho seadus kõikuma, ütleb Jehowa so hallastaja. „Kristuse werri õigus ka Se minno au kuub on

et ma Ses kölban Jummalale nüüd Ja kui ma taewa lähhan siit. Ehk tulen kohto ette ma, Si ükski julge kaebada, Ma ollen andeks andmist jaand, Tal on mo wöllad kautand."

Sinna küsšid weel ja kirwastad: kuhho jäwad minno pattud? Kas Jummalala sömma, olgo kirjitud ehk kulutud sulle tuhhat korda ei olle kulutanud, et meil pattude andeks andminne on Jeesusse Kristusse werre sees, ja et meie õigeks same ilma ärratenimata Temma armust selle ärralunnastamisse läbbi, mis Kristusse Jeesusse sees on seätud. Eks sinna juba lapse põlwes katekismussest ei olle õppinud: „Minna ussun et Jeesus Kristus on tõssine Jummal, kes ommašt Jssast iggaweste sündinud, ning ka tõssine innimenne, kes neitsist Mariast ilmae todud, minno Jssand on, kes mind ärrakaddunud ja huffamõistetud innimešt on peastnud ja lunnastanud keigest pattust, surmast ja kurradi wäest!“ Kas ja siis ial lauloramatušt ei laulnud mo wölg nüüd risti külge jääb, Kõil uhke kurrat jedda näab, Siis wõlla ramat kauti, kui Jeesust risti naelati.“ Kas siis pea aego iggaihhe lehhe peal ues Testamentis ei olle kirjitud, et Jeesus on tulnud pattušt pattust ärrapeastma ja on omma elu annud ärralunnastamiseks keikide eest? Kas keik Apostlid ei tunnista, et meil Kristusse werres on lunnastaminne, se on pattude andeks andminne? Kas siis Jeesusse nimmi ei selleta, et Temma on pattust ärrapeastja ja õnnisteggia? Sinna küsšid weel, kuhho jäwad minno pattud, ja olled armolauul káinud? Kas sinno su ei wötnud wasto õnnistud leiba ja ei jónud õnnistud karrika seest? Kas sinno kõrwad ei kuulnud, kui Jssand omma sullase su läbbi sulle lastis

fulutada: Se on minno ihho, mis teie eest antakse, ning jesinanne karrikas on, se uus seadus minno werres, mis teie ja mitme eest ärrawallatakse pattude andeksandmisseks. Küssi nende käest, kes sind näggid armolaulal käiwad: „Mis sain minna, kui ma armolaulal käisin,“ ja nemmad tunnistawad julle teit: „Sulle anti Kristusse pühha ihho ning werd pattude andeksandmisseks.“ Kuidas wõid sinna weel küsida, kuhho jäwad minno pattud, kuidas weel kaksiti mõttelda, kas sinno pattud on Kristusse peale pantud? Ussu sedda armo immet, et Jummal sind patust innimest ja hukatusse last nenda on armastanud, et Temma omma armsa ainosündinud Poega sinno eest on ärra annud, et sinna ei piddand hukka sama, waid iggawest ello pärrima. Ussu, et Kristus sinno pattud on kandnud ja sinno needmist ennese peale on wõtnud, ning sinno needmine ja sinno pat ei olle enam sinno omma, waid Kristusse pärralt, kes sinule käemehheks on sanud. Ussu Jummalala armo Kristusse Jesusse sees, ja sinno pat ei waewa sind enam, waid Jummalala arm ligutab sinno süddant ja täidab tedda tänno ja rõnemuga, ja sinna armastad Jummalat, kes sind nenda on armastanud ja teit sinno pattud julle andeks annud, illes rätimata armastamisega. Patto, Jummalala wiha, seadusse needmist, surma, põrgo hauda ja kurradit ei olle sul tarwis karta, sest Kristus seisab sinno eest ja Temma õigusse kuub kattab sind, et sinna õnnis ussus iggawesse ello lotusses wõid ellada. Ussu, et sul pattude andeksandmine on Jesusse Kristusse sees, sest sul on lubba sedda uskuda. Sinna olled ristitud pattude andeksandmisseks ja Kristus ütleb: „kes usjub ning

kedda ristitakse, se peab õndsaks sama." Usju pat-
tude andeksandmist, sest sulle on Kristuse nimmel
fulutud: Mo poeg, mo tüttar, olle julge sinno pat
on sulle andeksantud. Sinna olled altarisakramenti
wastowõtnud pattude andeksandmisjeks, ja Kristus
ütleb: „Kes minno lihha sööb ning minno werd joob,
sel on iggawenne ello.“ Õnnis sinna, kui sa usjud,
sest siis on sul pattude andeksandminne, sest kus pat-
tude andeksandminne on, seal on ka ello ja õnnistus;
ja laulad rõemfaste: Ei meie pea hukka sama, Meid
tahhab Jummal aidata; Sest tulli Boeg meid lun-
nastama, Väks taewa mei' eest pallub ta; Ta hüab
mind nüüd allate, Et lahti teen mo süddame. Usjud
sinna sedda, siis tead sinna ka, kus sinno pattud on,
siis ütled usjus: „keik mis sa Jssand kandnud Du
minno korem tõest. Ma ollen sedda pannud So peale
Jesus Krist. Siin seisab minna waene, Kes nuht-
lust teninud, Mul olle armolinne, Sa olled peastnud
mind.“ Ning peaks siis ka surmatunnil sinno wodi
otša peale kirjutatama: Mene, mene tekel, ja ütleb
sinno südda ka: waetud, waetud ning kerge leitud
ollewad, ja ei kofku ärra ja ei kardä, kui sa usjud;
sest usjus ütled sinna: „Kui tullen kofhto ette ma, Ei
ükski julge kaebada, Ma ollen andeks andmist saand,
Tal on mo wõllad kautand. Eht olleks wõlla ramat
ka Kiil kirjutud mo werrega; Ma ollen puhhas lahti
sest, Ja keigest wõlla sundmusest.“ Kui sind furno
aeda wälja kannetakse, ei kirjuta Jummalä sorm, kui
sinna olled uskunud, mitte sinno kirsto laua peale:
„Mene, mene tekel, waid Jssand ütleb sinno wasto:
„Minne omma Jssanda rõemo jisse.“ (Matt. 25, 21).
Sinna ei lähha siis ka ükski pimmedast surma orrust

läbbi, waid Jummalal inglid kannawad sinno hinge-
 kesse taewa. Sinna jättad küil ilma ja mis ilma
 peal sinno omma olli, mahha, agga sinna laulad rõe-
 muga: Ma tahhan jätta mahha Sind kawwal ilma
 ma, Ei armastada tahha Sind sinno pattuga: Hea
 ello on seal taewas, Se järrel iggatsen, Ma polle
 teps seal waewas, kui Jesu omma ma." So abbi-
 kasa, so lapsed, suggulassed ja söbrad leinawad ja
 murresewad ning nuttawad ehk küil so hana äres,
 agga sinna tunnistad omma süddame røemus: "Suur
 himmo on mul minna Siit ilmast røemuga, So jure
 Kristus sinna, So riki pärrima.

Hallastaja Issand Jesus Kristus, kes sinna
 omma werre minno eest olled ärrawallanud ja olled
 furnud, et minna õndsaks saaksin, hoia mind omma
 põhjatuma armo ja heldusse pärrast kurja ja pattust
 pöõrmata surma eest. Issand Jummal, ärra wata
 minno patto, waid Jesusse Kristusse kalli ärralun-
 nastamisse ning kibbeda surma peale, kela keif ärra,
 mis mind kelab uskust ja anna et aegaste mõtlen
 õndsja otsa peale. Kui minno tund tulles, oh kule,
 oh Jesus kule minno wimast õhkamist, aita mind
 minno wiimses häddas ning anna mulle õnnist otsa.
 Seisa minno jures, oh Jesus kui ma surren, aita
 ärra wõita ning wõimust sada. Wõtta minno hing
 fiit hädda orrust ennese jure taewa, kus filmile an-
 takse nähha, mis südda siin on uskumud, et minna
 keige pühhade ja ärrawallitsetud hingedega Sinmule
 Pühha kolmainus Jummal wõin tännu ja kitust
 anda lõpmata iggaweste iggaweseks aeaks. Sedda
 anna ning aita Issand Jummal. Amen

Maſjab pogitud 6 kop.